

SZILÁGY-SOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési díjak:
egész évre 4 frt, fél évre 2 frt; községi jegyzőknél és tanítóknál egész évre 3 frt.
Magán hirdetések díja:
Háromszor hasábozott garmond sorért 5 kr; bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr.
Hivatalos hirdetések díja:
Egyszeri közlésért tekintet nélkül a szöveg nagyságára, bélyegdíjjal, nyugtábélyeggel és támlappal együtt 3 frt.
Nyiltér soronként 30 kr.
többszöri hirdetésnél kedvezmények nyújtatnak.

A lap szellemi részét illető levelek a szerkesztőséghez, pénz küldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz címezendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Bérmentelen levelek csak ismert kéztől fogadtnak el.

Szőlőbirtokosainkhoz.

Sz.-Somlyó, 1890. nov. 4.

Bortermő vidékek pusztultak el egy évtized alatt. A tudományos kutatás, a hatósági intézkedés, a termelők megfeszített áldozatkészsége mit sem ért. Elszáradt tökéik korhadt fejfákként hirdetik, hogy a borág helyén nagy temető van s ott nyugosznak szépen, csendesen, a gazdálkodó gazdák reményei, a munkásnép keresetképeségének alapja: a kihalt szőlőtökek.

Tokaj, Buda, Eger, Szegszárd, Badaesony, Arad, az Érmellék, Sz.-Somlyó borvidékén, a vig muzsika, taracklövés, pintérkalapács lár-mája egy soha nem szűnő sóhajlás esendjébe ment át. Itt-ott még szükség van talán a nagyapákról hátramaradt szüretelő edényre, a borházak némelyikén akad még tető. A legtöbb kádban azonban zabot tart a gazda. A szőlőket diszitő pajták pusztulnak, vesznek, s a pintérek gyönyörű mestersége kihalóban van, miként kihalt nálunk a magyar szabók, magyar szűcsök, gubások mestersége.

Nincs talán már anyag sem a hordó készítésre, de ha ez van, nincs tiszta bor, mit a hordókba töltsenek.

És nincs a tudománynak oly fénylő szövetke, mely utat mutatna a sötét bizonytalanságból. Kormányrendeletek jószándéku tapogatózásnál, az irtószerek hirdetése a jóhiszeműség kizsákmányolásánál nem egyebek!

Intézkedéseik egy jószándéku sablonban, a zár alá helyezésben nyilvánulnak, s míg a mikroszkop a kapások patkószegét, a szőlőlevelek, fürtök kocsányát fürkészi: rohan a baj a tüznél-árvíznel rohamosabban, dőghalálhoz hasonlóan...

A sanyaru évtizedek elején, egy óriás munkát — lehetetlenséggel határos eljárást — a szőlők vízzel való elárasztását javasolta egy francia szőlősgazda.

Legtermészetesebb gyógyító szernek találták azt, ha a gyökerek környéke vízzel telik meg: okvetetlenül elpusztul a szőlőrovar.

Az elárasztásban nem keresték azt a másik eredményt, hogy a vízbőség visszaadná szőlőtöveinknek az éltető nedvességet, s az el-tikkadt növényzet új életre kelve, leszórná magáról az élősdű állatfaj ezreit.

Magában a rovarban keresték és találták a pusztulás okát. Tudományos értekezések, hírlapi közlemények uni sono hirdették, hogy rovar-miriád pusztít.

Most midőn a veszély ellen nincsen orvos-lás, midőn hitelét veszítve, tehetetlenül áll a tudomány: kerül felszínre kipróbált gazdák ama véleménye, hogy a phylloxera nem ok, csak okozat. A szőlőpusztulást nem a rovarok idézik elő, hanem a talaj kiszáradása.

A veszni indult fát ellepi a moha; a beteg lusta embert emészti a saját testéből kikelt féreg. A szőlőrovar is úgy támad, a száradás következtében veszni indult szőlőtöveken.

Nem új baj ez. Nem rég a „Századok” hasábjain jelent meg rég kihalt emberek e tárgyú följegyzése.

Most, midőn a baj egyenlően sujt szegényt, gazdagot, előáll a szájhagyomány is, okát adja régen parlagon hagyott szőlőterületek mai állapotának:

„Még sárgultak, leszáradtak a hajtások s a szőlő elpusztult.”

És ment a nép a határ másik oldalára. Felforgatta a földet, gödröket ásott a sziklarepedésekbe. Nagy munkával elültette a beteg-tökékről lehajtott porhajásokat s évtizedek multak el a nélkül, hogy általános pusztulás követte volna a beteg tövek hajtásából gyarapított szőlőterületek roppant munkálatait.

Állatfajok pusztultak el, nagy városok lettek semmivé a haladó idők folyamán. Azt azonban alig tudjuk önmagunkkal elhithetni, hogy a mit Noé apánk korától a műborok nagy korszakáig megőrzött számunkra a Gondviselés:

egy száraz évtized örökre kivége az élni vágyó ember kezéből.

A földjéhez hozzátapadt nép megkönyezte a kiszáradt tökéket: irtó kapát, ekét akasztott a tövek közé; rozsot, kukoricát termel a borág helyén s közönyösen hallgatja az ujabban fel-lepett pusztulásokat.

De az a nép, melynek szőlőtökei füvet, gyomot sem termő kőgaradából nyertek életet. évekig még kecské, juhok számára sem kap szőlőterületen legelőt, s miután még barom-tenyésztéssel sem állíthatja helyre kisebb-nagyobb gazdálkodásának egyensúlyát: népvándorlást csinál a pusztulni indult szőlőtövekkel s azok hajtásából homlitott porhajással telepít a határ nedvesebb, pihentebb részén újabb szőlőterületeket.

Magyarország törvényhozása tíz évi adómentességet adott az ujonnan épített lakóházakra oly szempontból, hogy ez által fokozva legyen az építési kedv.

A magyar nép szívesen veszi igénybe ez engedményt, midőn költségvetését megéssinálta, építőmestert, lakatost, takarékpénztárt kifizetett, örömmézzel sohajt fel, hogy házan tíz évig legalább adómentes.

A szőlőknek adandó kedvezmények tárgyában beadott törvényjavaslat foglalkoztatja mostanság a pénzügyi bizottságot. Gróf Bethlen miniszter az államnak is feladatát látja abban, hogy ne hagyja magukra az érdekelteket, hanem erejéhez és tehetségéhez képest interveniáljon. A töké által való támogatás üzleti lehetősége a szőlőnél meg van, s a szőlővesszők belföldön nagy mennyiségben való termelése mindenesetre a fő eszköze a gyökerek megol-oldásának s csak örömmel üdvözölheti az indítványt, hogy a szőlővessző termelés kedvezményben részesíttessék. Általában a mennyire a törvényhozás által megszabott hitel engedi, kötelességének tartja mindent megtenni a szóban forgó veszélylyel szemben. E kijelentést a bizottság nagy tetszéssel fogadta. Miután még

TÁRCZA.

Az én védszentem.

A dombtetőn, az erdőszélen
Madonna kép áll.
Ha szárnya fáradt a csalogánynak
Pihenni rá száll,
S zeng egy édes-bús éneket.

A faluból az özvegy, árva,
Ha ide ki jár,
Leborulva e szent kép előtt,
Vigaszra talál,
S könnyes szemmel: imát rebeg.

Száműzve enyéim köréből
Idegen földre.
Ha bú gyötört, s nyomor fakasztott:
Keserű könnyre,
E szentkép volt őrangyalom.

Álmomban hogyha megjelent
Szent-martyr arca,
Uj erőt öntött szívembe:
Az örök harcra,
S reám mosolygott biztatón.

Sok év után, edzett erővel
De vérző szívvel,
A dombtetőn, — ma szembe álltam
A Madonna képpel.
— Körötte: gyom, tövis, bozót.

— Én védszentem! ez a hosszú út
Megtört egészen.
Oh mondd, oh mondd: a diadalban
Vajh' lesz-e részem?
Oh! bátorítsd a habozót!

„A szegény sorsa: nyomtalan úton
Küzdni a létért.
Pihenni ha dől, karja ha gyengül:
Soha nem ér cél.
Küzdj! Igaz úton az Isten veled.”

Vándorbotom kezemben újra
És megyek tovább.
Anyám gunyhója, az apám sirja:
Nyugtót nem ad.
Vajh' vezete-e még utam vissza?
— Könnyüimet az út röge issza,
Én védszentem! maradj velem.
(Sz.-Somlyó, 1890. nov. 3.)

..... y d.

Magányban.

A feje zug. Alig várta, hogy leszálljon az éj s elborítsa sötét fátyolával e világos, zürzavaros forrongást, mely kápráztatja szemét, izgatja agyát. Csöndre, nyugalomra vágyik, hogy kipihenhesse magát. Érzí, hogy a feje nehéz; alig tud gondolkozni; ezértféle egymásba kuszált ötlet pattan föl hirtelen, majd ismét kábult semmit-érezés nyugózi le és nem tud semmiről, ami körülötte történik. Szíve összehúzó, arcát mély bitor takarja el; friss levegőt kell szívnia.

A homályos szoba fehér redőnyös ablakát kinyitva, megcsapja a lenge esteli szellő. Hűs áram

övezi körül, mely lassankint lecsendesíti forróságát. A kapdosó szellő játszik fürteivel, ingerli selymes szempilláit, melyek alól mélyen, hosszan tekintő sötét szemek fürkészik a fekete estét.

Künn most is tolongva jár-ke a nép. Az est nem üzte el a nappali zajt, csak fojtottabbá tette. Halvány gázvilágok szemrontó fénye mellett észrevesz egy-egy ismerőst, amint egyedül, vagy mással végig halad az utcán. Amott egy ifju legujabb imádottját kíséri. Igen, megismerte. Pár hónappal ezelőtt még csak az ő szemeit, haját, termetét magasztalták az ajkak, melyek most egy kacérnak látszó hölgy utcára vitt bájait dicsőítik. Keserű mosoly vonul el ajkai fölött; mily csalódás érte volna, ha ez ifjunak hisz, ha szívét átengedi ez üres, számító embernek, ha hallgat e cifra, mérges szavakra. Bizonyos megvetéssel fordítja el tekintetét; nem akar ez emberrel tovább foglalkozni.

Szeme megakad egy közeli nagy épület ki-világított ablakain. Mi az? Ott valaminek történnie kell! Csakhamar fülébe hangzik a zene szava, lágyan, andalítón. Ah! Ott most lakadalom van; tudja már, egy ismerőse, valamikor barátjáné megy ma férjhez.

Milyen hangosan mulatnak! A zene egyre erősebb lesz s elnyomja az utca csendesedő lármáját. A szellő odaviszi a vig dallamokat, fülébe játsza a pajkos áriát, mintha evvel akarná kivenni a komoly gondokat a bájos kis föből.

Nem! Nem akar hallani semmit! Nincs kedve hozzá. Betakarja füleit, nehogy az ismert, kellemes zene megvesztegesse érzékeit. Bántja, bosszantja az a zajos vígság! Miért mulatnak olyan vidáman? Miért zavarják őt csöndes magányában?

Visszavonul az ablaktól s leül. Kis kezével elföldi szemeit, hogy ne sértse semmi világosság. Kerülni akarja a fényt, mely mögött oly élesen

Wekerle miniszter hozzájárult ahhoz, hogy az amerikai vesszőkkel beültetett területekre is alkalmazassanak általában a kedvezmények, a javaslat részletes tárgyalás alá vétetett s azon kiigazítással fogadtatott el, hogy azon év, melyben az amerikai vesszőkkel való beültetés történt, ne számítassék bele az adómentes hat évbe. Egy új szakasz pedig kimondja, hogy az állami kedvezmény megfelelő arányban a törvényhatósági és községi adókra is kiterjed.

Maguránka többi szőlős dombokkal együtt magában rejti már a teljes elpusztulás magvát; s hol annyszor zendült meg a vidám szüretelő dala, maholnap egészen kopár pusztává válik, melyen a szőlő nélkül maradt szőlőpásztor, meg a bor nélkül sohajgó boro gazda szomorúan gondol vissza a letűnt vigalmas napokra.

De hát a madár megsiratja földült fészket s fájó szívvél bár, de újabb reményekkel fog újabb lakóhely készítéséhez; s a leégett gazda már füstölő háza üszkein más lakásról álmodzik.

A mi házunk régen füstölő; a vészharangok folyvást szólnak; szőlőhegyeinken a pusztulás képe hova-tovább láthatóbbá lesz és megvan az az ősi csökönyös természetünk, hogy nem nagyon sietünk a veszély elhárítására, leküzdésére. És hányan lehetnek, kik a ledől ház helyett majd újat szándékoznak építeni?!

A szőlőültetés mindig fáradságos és költséges volt, mert lassan hozza meg a különben sem magas kamatot. De ha a régiek nem hátráltak a fáradság és költsékezés elől, s örökölték ránk beültetve e nagyon is számottevő területet, nem lehetünk mi sem kisebbek, s nem tehetjük, hogy ne igyekezzünk annak megújítására.

A mozgalom megindult. És ez, mert egy város és vidék gazdasági érdekeit, boldogulhatását érinti, nagy jelentőségű. Mi erősen hiszünk, hogy szőlőbirtokosaink kivétel nélkül, vagyosabb polgártársaink pedig több kevesebb részvénnyel fognak a szövetkezethez lépni, s így szőlőhegyeink nem maradnak kopáron; de nemcsak, hanem az újra alakítással bizonyára szakszerűbben s gazdaságosabban lesznek beplántálva; sőt azt is hiszünk, hogy — a mi talán bővebben jövedelmez, s a minek okvetlen piaca nyílik, gyümölcs-szőlőt is fognak ültetni.

Még eddig a mult számunkban közölt felhíváson kívül mi sem történt. Az egyes hegyek tulajdonosait kellene értekezletre összehívni, hogy legalább tudhassuk, ki mit akar a jövőben. Hányan vannak, kik készek újabb ültetésről gondoskodni; és hányan vannak, kik minden további költsékezésről lemondanak.

Az idén tapasztalt vevési verseny azt mutatja, hogy hazánk északkeletén, a Hegyalján és Érmelléken kevesebb a bortermés, mint a

szükséglet; és ez elég intő jel arra, hogy a mi szőlőbirtokosaink is komolyabb lépésre szánják el magukat.

Új vasut.

(Zsibó-Nagybánya közt.)

A különböző utak nélkülözhetetlen eszközei az ipar és kereskedelem fejlődésének, a társadalmi élet emelkedésének és az általános műveltség minden ágának, hogy azokat a legtalálhatóbb hasonlattal az ország úteremnek lehet nevezni. Mennél gazdagabb egy ország közlekedési eszközökben, annál könnyebben válhatik erőssé, hatalmassá, gazdaggá, annál inkább van biztosítva a közművelődés fokozatán magasabb és magasabbra juthatásáról. A még országutakkal is kevésbé dicsekedhető régi Magyarország a régi példabeszéd szerint fuladozhatott saját hájában, de másfelől beállhattak valamely csapás következtében oly gazdasági válságok, melyek miatt az éhhalál rémével is szembe kellett nézni a hazai szegényebb néposztálynak. Ma már mindezeket talí vagynak. Sőt elmondhatjuk, hogy forgalmi eszközeink tekintetében hazánk a nyugoti művelt államok versenyében nem igen áll hátra.

Csak most nyílt meg a zilah-deési vasut, és már egy másról, újabból beszélünk. Arról, melynek létesítése érdekében, mint a „Szilágy“-ban olvassuk, mult hó 29-én értekezlet volt Zilahon.

Az új vasut a zilah-deési vasut zsibói állomásából ágaznék ki a Solymos (a solymosi vízvázalástó átmetszésével) a Szilágy-Völgyben Vervölgy, Nagymon határainak érintésével Szilágy-Szeg, Sz. Cseh, Egerhát, Monó, Gardánfalva, Farkasszázó, Erdőszáda (a Szamos áthidalása) irányában haladna s így kötetlenekössze a nagy-bánya-szatmári vicinál vasutal. Az értekezleten a meghívottak kevés kivétellel meg is jelentek mindnyájan. Ott voltak: br. Wesselényi Miklós, főispán, br. Bornemissza Károly, főispán, gróf Dégenfeld Sándor, Péterffy Zsigmond, a szamos-völgyi vasut vezérigazgatója, Szikszai Lajos, kir. tanácsos, alispán, Fodor Elek, Benkő Gyula, Pap Sándor, járásbíró, Pojlák József, birtokos, Kiss László, foszolgabíró, Moni Gyula, tiszti főügyész, Kiss Endre, birtokos és törvényszéki bíró, ifj. br. Bornemissza Károly, országgyűlési képviselő, br. Bornemissza Elemér, birtokos. Az értekezlet, előkelő br. Wesselényi Miklós főispánt választotta meg, ki változta ez új vasut célját s fontosságát s a tanácskozást megnyitotta. Erre Péterffy Zsigmond a tervezett vasut irányáról tett részletes, tájékoztató előterjesztést, amint azt fentebb megjelöltük. Később kivül leginkább célra vezető s minden érdeket leginkább felölölő irány ez, mely a leghosszabb vonalon szeli Szilágyvármegyét s melyet az értekezlet csaknem egyhangulag elfogadott. Kijelentette az értekezlet egyszersmind azt is, hogy a vasut létesítéséhez alapos reményt csak is akkor köthet, ha a szamos-völgyi vasut igazgatósága kezébe veszi a kiépítés ügyét. Ez egyébként kétséget alig szenvedhet, mert a szamos-völgyi vasutnak közvetlen érdekében áll e vonal kiépítése. Az értekezlet abban állapodott meg, hogy br. Bánffy Dező, a szamos-völgyi vasut igazgatóságának elnöke felkérendő, hajlandó e a szamos-völgyi vasut igazgatósága átvenni s minő feltételek mellett az új vasut kiépítését; mindenekelőtt az előmunkálatokat megkezdi-e, az építési engedélyt megszerzi-e? A nyerező válasz után az elnök br. Wesselényi, főispán új értekezletet hív össze a további lépések megtétele végett, melyen már az érdekeltek minden irányból, nagyobb számban fognak egybehangyulni. Az értekezlet a legjobb kilátásokkal oszlott szét.

látszik az árnyék rajza is. Hallja, egyre hallja a pattogó hegedű-szót, szinte látja, mint lejtenek a hevült párok szilaj keringéssel; maga elé képzeli a menyasszonyt, amint fehér ruhájában, piros arcával, csillogó szemével végigtekint a táncoló párokon s mellette ülő vőlegényére, immár férjére egy-egy lopott pillantást vetve, szabadulni óhajt s ismét átengedi magát a fel-felfakadó érzéseknek. Majd látja, mint kél fel a vőlegény is: egy kifogástalan külsejű, kissé száraz és sápadt gavallér, aki mód felett hasonlít az előbb elhaladt ifjához — és bizalmas gyöngédséggel átkarolja jegyesét, magához vonja s ő is a táncosok közé vegyül.

Mily másképen táncolnak ezek, mint a többiek. Lassabban, szinte attól tartva, hogy mindjárt vége lesz a táncnak s ők nem ölelhetik át egymást oly bátran. Mintha minden lépést külön akarnának élvezni, úgy táncolnak; egyre melegebben simulnak egymáshoz s a vőlegény egy fordulónál csókot nyom jegyese gömbölyű nyakára. A lány vörös lesz, mint a pipacs, szemérmesen és boldogan rejti fejét jegyese mellére és komolyságot színlelő, de eltitkolhatlan örömtől sugárzó arccal tesz szemrehányást, mikor helyükre érnek:

— De mit gondolsz? Ha meglátták...

— Bámom is én, — felelt az ifjú s úgy látszik, kész volna ismételni, a mit tett.

... Elég, elég! A képzelet nagyon erős színekkel rajzolja a magányos lány elé a lakodalmi ünnepélyt. Most már... ő is hevült, táncolni, vigadni szeretne, belemerülni a jó kedvbe, csapongva, szilajon; hadd muljék el az a rossz, nehéz hangulat a lelkéről. Kezdte bánni, hogy lebeszélte édes anyját arról, hogy elmenjenek a lakodalomra. Talán jobb lett volna!

Jobb-e? Mit ért volna az a zajos vigasság, ha hazajövet annál mélyebbnek tűnnék fel az ür, mit szívébe érez.

Aztán mulatott volna-e ő ott? Mulatság-e: látni egy ilyen összekényszerített párt? Mert nem

hiszi, hogy az a leány szeresse a vőlegényt. Nem hiheti. Ismeri a leányt: heves vérű, lobbanékony természetű. Ahány csinos fiut meglátott, mindbe szerelmes volt. De csak addig, míg más nem akadt elébe. Szereti-e ezt? Lehet. De nem tudja elhinni!

És az ifjú? Egyszer látta, beszéltek is pár szót egymással. Nem olyan fajtájú, hogy igazán szeressen. A szülei összeegyezhettek, a fiatal ember, aki már „kiforrtta magát“, meghajtja fejét a szülői akarat előtt és elveszi a csinos, jómodu leányt, akit, reméli, majd megszeret talán előbb-utóbb!

Mennyire megtűlták őket egyszerre! Hogy tudják lekötni magukat egy hosszú életre ahoz, akit most látnak talán harmadszor, negyedszer? Akit nem szeretnek, nem szerethetnek! Ha három hét múlva a fess, széke huszárhadnagy rámosolyog a fiatal asszonyra: újra bele szeret. A „boldog“ férj a kis kassziros-lányt, itt a szomszédos kávéházban, bizonyára ezután sem hagyja epekedni. Milyen élet lesz az? Amitják egymást. Szerelmet hazudnak; csókjuk hamis, ölelésük csalfa lesz... Ha így kelene férjhez menni, inkább — meghalni!

Meghalna! A szíve is megdobbant erre a gondolatra! Igazán, jó volna meghalni! Érti, hogy fáradt, pihenésre lenne szüksége. Tizennyolc éve dacára megunta az életet. Nem talál örömet az udvarlók léha fecsegéseiben, csiszolt bókjaiban, nem mulattatja a zene, tánc, vigalom. Csak a magány ad még némi enyhülést.

Volt idő, mikor másképp volt minden. Arca, mint a rózsa, úgy virult, szeme mint a csillag, úgy ragyogott. Es a szívet meglegedés, boldogság tartotta fogva. Szeretett. A pir most is befutja arcát ha arra gondol, mily boldog volt, mikor megtudta, hogy viszonszerettetik. Vihar nélkül s nyugodtan teltek a napok s az édes ábrándok, röpke vágyak, titkos sejtelmek egészen megtöltötték szívét. Mily szép, mily jó volt az, mikor együtt sétáltak, tréfálgattak, enyelegtek, mikor együtt táncoltak, mint suttogott fülébe bohókás szavakat, mint szorította

Különfélék.

* **Kinevezés.** Dr. Iklódy György Emőd városunk fia, a 70-ik es. és kir. gy. ezred állományába ezredorvossá neveztetett ki. György Emőd városunkban rokonszenvesen ismert ifjú orvos ki a szépirodalmi téren is szép eredménynyel foglalkozott s lapunk is közölt tőle több szépirodalmi dolgozatot, annál inkább gratulálunk tehát gyors előléptetéséhez.

* **Fényzőzömben** uszott szombat és vasárnap este az ev. ref. és rom. kath. vallású hívek temetőkertje. Az előző években mindig egy napon szokták a kegyelet ez adóját leróvni a két különböző vallású hívek; de mivel az idén Mindszentek ünnepe szombaton volt, a vasárnap pedig — az Úr ünnepe lévén, gyásznapi nem lehet, most a rom. kath. egyház hívei vasárnap, azaz halottak napjának előestéjén világítottak elhunyt kedveseik sirhantján. A temetők mindkét napon megnépesültek szomorú és vi g alakokkal. Mint minden évben, úgy ezuttal sem hiányoztak olyanok — bár kevesebben mint máskor — kik csupa mulatság, kedélyes szórakozás szempontjából mentek a temetőkertekbe. Eleget papoltunk már — de úgy látszik mindhiába — azoknak, kik par force mulatságnak tartják a kivilágítást; mert ezeknek nincs érzékül a tisztesség és azon tisztelt iránt, melylyel a mások fájdalmának tartozunk. És így s mindaddig, míg ily értelem népség ad találkat a temetőkben halottak előestéjén, csakis a kegyelet külső kifejezésére tarthatjuk alkalmasnak e helyet ilyenkor; igaz és mély fájdalommal minden gyöngéd szív rejtőzzék el otthon, csendes magányában.

* **Részvételt** vettük a következő gyászjelentést: „Özv. Bölöni Pálné szül. Kovácsnai Wajna Klára a saját, valamint gyermekei Bölöni Balint és neje Bocsaóci Gizella; Bölöni Dénes; az elhunytak testvére Bölöni Mária özv. Bikfalvi Józsefné és gyermekei: Albert, Ilona és Laura; az elhunyt unokatestvére Bölöni Sándor és neje Krausz Szidonia és gyermekeik Erzsé és György; valamint számos rokonság és az egész nagy-bölöni Bölöni család nevében fájdalomtelt szívvél jelenti szeretett férjének, a páratlan jószág apai, após, testvér és nagybátyjának nagy-bölöni Bölöni Pál 1848—49-iki volt honvéd huszárnak folyó évi október hó 29-én reggeli 5 órakor, élte 76-ik s boldog házasságának 38-ik évében, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. Áldás és béke legyen porai felett! Tassánd 1890. október 29-én.“

* **Nyomda-részvénytársaságunk** f. é. október 31-én d. u. tartotta utolsó közgyűlést a városház tanácstermében, mely alkalommal a nyomdát összes felszereléseivel, papir raktárával Bölöni Sándor ügyvéd tulajdonába bocsátotta s a részvénytársaság feloszlását kimondotta. A tagok szép számmal vettek részt a tanácskozásban s a gyűlés minden komoly intenciója mellett nem nélkülözte a kedélyesség és naivság elemeit sem. Voltak ugyanis olyanok is, kik per absolute nem akartak tudni a társaság feloszlásáról, noha az „elől tűz, hátul víz“ kényszerűsége csak e mellé sorakoztatta a többséget. Lapunk továbbra is e nyomdában fog nyomtatni, de a szerkesztőségben már december elején lényeges változások fognak bekövetkezni, melyek azonban egyelőre tanácskozással tárgyzat képezik.

* **Temetés.** Mult esütörtökön kelyezték örök nyugalomra nagy részvét mellett Lázár Rózát, özv. Lázár Antalné urnó nevelt leányát, Lázár Ödön és Fodor Istvánné nővérét. A nemes lelkű, mévelt kedélyű, ifjúsága virágában elhalt leány elhunytá feletti részvét impozáns kifejezést talált a nagy és intelligens közönség megjelenésében, mely meghatva osztozott a gyászolók fájdalmában. Béke és áldás drága poraira!

magához derekát: azt hitte, hogy a szíve megszakad örömeiben. Emlékszik, hogy egy bál után, mikor elváltak, azt sugta fülébe: pá, cukros kis feleségem. Akkor éjjel nem tudott aludni. „Kis feleségem.“ Oh, ha igaz lehetne! Ha igazán a férje lett volna az a derék, hátor fiu, akinek egy tekintete többet ér tíz emilyen vőlegénynél...

... Elmult. Csálóka ábránd volt: semmi egyéb. Az édesség eltűnt; keserűség maradt helyette. Ő eltávozott s vele elfoszlott szerelme is. Vajjon az volt-e? Aligha Lobogó lángja, melynek melege, világa oly boldoggá tette, kialudt, mint hajnalban a csillagok tüze; szava, a lágy, szívet olvasztó hang, eloszlott a néma légben és szerelme muló lobbanás volt, nem egyéb...

A feje ismét fáj. Pedig a zene már megszűnt. A terem elsötétült. Már vége van a mulatságnak? Késő lehet! A házban mindenki alszik s az ő szemére nem jó álom. Kitekint. Csendes, kihalt az utca. Távoli kocsi-robogás zaja hallatszik csupán. A lakodalmi nép megy haza. Kerek képével mosolyog a hold és mint akkor, most is szikráznak a csillagok.

Feltekint a mérhetlen magasba, mintha csillagát keresné... S a hogy a mozgó világok milliárdjait nézi, egy fényes csillagocskába mélyed tekintete. Valami új, üde frissesség, könnyebbülés lepi meg. Talán a heves szél, mely az éjszakában él, vagy — más? Hosszan nézi a csillagot és nem tud betelni tiszta fényével, melynek minden sugarát magához akarja vonzani, mintha abból akarna új életet, erőt meríteni. Homloka kiderül, szeme szokatlan fényben ragyog; szíve hangos dobogással ver, keblének pihegő hullámozását kis kezeivel igyekszik elfojtani. Változást sejt, érez bensejében. Megtalálta a csillagát.

Lenyugszik végre s álma édes, boldog. Arcának mosolya legalább ezt mutatja. Megtalálta a csillagot, mely eltakar előle minden árnyat, s mely mögül előbb-utóbb bizonyosan egy pörge bajszos férfi-arc tűnik elő...

Adorján Ármin.

* **Iparbizottsági gyűlés.** A közelebből tartott ípbizotts. gyűlés egyik igen fontos tárgya az ipariak. igazgató részletes jelentésén kívül a tanulók vallás-erkölyi oktatása volt. E tekintetben — hála Istennek — nálunk is fog hát történni valami. A bizottság ugyanis élénk megbeszélés után, mely a körül forgott, mi által és hogyan lehetne a tanulók lelket némesítő, becsületes jellemre tanító vallásoktatását keresztül vinni, kimondotta, hogy a tanulók kötelesek vasárnaponként az isteni tiszteleten és vallás-erkölyi tanításon megjelenni. Hogy ezt az ipartestület és a hatóság is pártolni s a bizottságot határozata kivitelében támogatni fogja, egy percig sem kételkedünk; hiszen az iskolázás egyik célja a tanulóknak vallásos, becsületes polgárokká nevelése is. Midőn ezt iparos polgártársaink figyelmébe ajánljuk, ismételten hangsúlyozzuk, hogy csak az intelligens iparosztálynak van jövője. Epen azért iparosainknak szívükön kell hordaniok a műveltség legalsó fokán álló tanulóik jövőjét s ezért a gondviselésükre bízott tanulók szellemi és erkölyi kiképeztetésére, haladására nyújtott alkalmat minden áron föl kell használniok. Meglátjuk, fölhasználják-e?

* **„Jellemző.”** E cím alatt egy kis újdonságot találunk a „Szilágy” közelebbi számában, melyben lap-társunk nagy készséggel és lelkiismeretes sietséggel commentálja, hogy városunk polgármestere a neki hivatalos elárusításra megküldött 2000 darab 10 kros „Mátyás szoborra” szóló szelvényt azzal küldött vissza, hogy Sz.-Somlyón nem akadt senki, ki azokból egyet is megvásároljon. Az újdonság tartózkodik ugyan minden megjegyzéstől, de címében oly „fullánk” van, melyet bizony — bátran és pirulás nélkül elmondhatjuk — e város közönsége ezuttal sem érdemelt meg. Mert arról bőle-en hallgat a „Szilágy”, hogy ugyanakkor, midőn a 2000 darab 10 kros szelvényt visszaküldte városunk polgármestere, egyuttal beküldött 20—25 frt készpénzt, mely ugyancsak a célra egy frtos szelvényekből folyt be városunk egyes lakóitól. Kiderül tehát, hogy nem olyan fekete az ördög, mint a minőnek festik s kiderül egyuttal a rozszakarát, vagy tájékozatlanság is, (mi szeretjük hinni, hogy az utóbbi), mely a kis újdonság íróját vezette vagy félrevezette. Az a „jellemző” cím tehát nem illik oda, a hol Sz.-Somlyó város közönségét a „Szilágy” irástudói ugy akarják feltüntetni a nagy világ (?) előtt, mintha az nem ismerné köteleességét a jótékony-ság terén, akár hazafias, akár humanistikus célokról legyen szó. Minden Demosthenesnél szebben beszélt a tett. Bebizonyította Sz.-Somlyó város közönsége nem egyszer, de száz más alkalommal tettel is, s hogy többet ne mondjunk, közelebből a ’00 pérti tüzeset alkalmával városunk polgármesterének kezdeményezésére rövid két nap alatt jóval 400 frton felül gyűlt össze adomány e kis város lakossága körében részint készpénz, részint ruha- és élelmi cikkeken. Zilah város ugyanakkor 10 frtot adományozott e célra, melyet a „Szilágy” sajtóhibából „10 kr“-ként tüntetett ki s mi nem ragadtuk meg az alkalmat, hogy e tétel földe rögtön oda írjuk a „jellemző”-t, s pamflettet gyúrjunk belőle; hanem elhaláltuk, hogy az csak sajtóhiba lehet. Általában rozsz szolgálatot tesz az, ki e két város között mindinkább megszilárduló barátságos viszonyt ily irányú ráfogások s csipkelődésekkel akarja megkeseríteni. Béke velünk!

* **Szerencsétlenség.** Both Ignác iparos polgártársunk a mult héten Zilahra ment a vásárra. haza jövet lova a vasuti gözöstől megijedt s a könnyű kocsi egy kavics halomra vitte. A benne ülő Both oly szerencsétlenül bukkott ki a kocsiból, hogy lova alá került, s oly nagy mértékű sérüléseket szenvedett különösen a fején, hogy a legszorgosabb gyógyítás sem tudta életét megmenteni. A szerencsétlen ember 8 napi borzasztó kínos szenvedés után f. hó 5-én reggel megszabadult fájdalmától. A város az elhunytban egy igen derék, s munkás, mindenkitől becsült polgárt vesztett el.

* **Ismét öngyilkosság.** Kún Farkas 1848—49-iki 31-ik zászlóaljbeli honvéd őrmester, ki a szabadságharcban személyes bátorságáról híres egyén volt, — Krasznán október 29-én mámoros állapotában agyonlőtte magát. Elnyomorodott nyugdíjas honvéd volt. Vele is ismét kevesebb van egygyel a régi igaz honvédek közül.

* **Köszönetnyilvánítás.** Kedves jó leányom, Lázár Róza elhalálozása alkalmával fájdalomtól szagragott szíveinkre a vigasztalás enyhítő érzésével hatott az a közszereget és közrészvét, mely a szomorú napokban körülvevett. Fogadják mindazok, kik fájdalomunkban osztoztak, kik a ravatalra koszorút küldeni s a végtisztességnél megjelenni szivesek voltak, mely köszönetünket. Sz.-Somlyó, 1890. nov. 5. Özv. Lázár Antalné és családja.

CSARNOK.

Rózsa hervadás.

„Zokog a vén harang, bus sirató hangon,
Ugyan kinek hullzik, kit kísérek vajjon?
Mindig azt gondolok, a mikor temetnek,
Megtört terhe alatt, a nehéz keresztet?”

Tavas volt a világon, enyhe szellők csókokták a föld virányait, meleg vágyról sugott a virág a virágnak, madár a társának; leányt az ifju meglátta s szerelemről, meleg vágyról beszélt ő is a szelid anyagnak. A völgyben ott alatt, virágos kis kertben fakadt a rózsabimbó, majd megnyitá szirmait és illatár szédíté meg azt, a ki közelében élt; szerette a virágok fejedelmét a virágos kert minden lakója, de senki sem rmegett annyira érte, mint egyik nyiló társa, senki sem vágyott oly forrón utána, mint a kinek erre legtöb volt a joga, mert az is nyiló, illatadó piros, vérpiros szirmu rózsza. Azután jöttek a tavasz csöndes holdas éjjelei, mikor a többi virág összevonja kelyhe takaróit és álmodik édesen, szendereg csöndesen és várja a hajnal harmatját, ébresztő fénysugarát, hogy ismét belekacagjon a napsütötte világba.

És a két rózsza volt csak az a virág, melynek szirmaira nem borult az álom, ébrentartá a vágy, a szerelem édes vágya; egymásért virrasztott, egymásért epedett a két virág s még sem tudott oly közel férni egymáshoz, hogy ajkuk szirmai egy önfeléd pillanatban édes forró csókban egybeforranak,

boldogságtól meghaljanak; nem, nem lehetett, mert bár kicsi volt a távolság, mely őket elválasztotta, de elég nagy arra, hogy soha, soha ne tudják, mit tesz boldognak lenni, nem fogják tudni csak azt... mit tesz epedni?

*

Aztán jött a nyár, forró heves nyár, a szerelem égető kínos nyara, melynek hevében beteg lett a rózsza, mert épen úgy, mint többi társa, de különösen a másik tőszomszédja, nem talált enyhületet adó hűs édes csókharmatra... „Várj még egy napot, várj még egy hetet, talán egy hónapot, vagy még egy évet, és meglásd a kertész egymáshoz ültet majd minket”, biztatá egyik, rózsza a másikat, s míg így beszélt, a másik hallgatott, pedig mindketőt egyformán epesztette a nyár tikkasztó forrósága, a szerelem hervasztó nagy heve. A kertész ugy gondolta, fiatal még a két rózsza, nem lesz későn a szüret után sem, mikor ősszel újból nyílik másodszor, mint az akác is, a rózsaaág bimbója.

De a kertész lelke gondolatját nem valósíthatja meg többé soha, mert az egyik rózsátó virágát magával vitte a halál angyala, megölte már egy másik titkos jegyse, a véletlenül, némán bekészöntött halál fulánkja... Ki tudta, hogy ő is szereti a mi szép, a mi szelid és a mi jó? Eljegyezte ő is és midőn látta, hogy kiválasztott arája boldog fog lenni majd itt a földön, leszakítá, elvive magával abba a szebb világba, mely ott a végtelenség határtalan határain túl a boldog lelkek világa...

És im az a másik rózsátó most bús, szomorú és elhagyott, mint a szabad sikon, ősz hervadásban az elárvult katáng ága; ah, de fáj neki, ah, de bánja, miért is nem ügyelt az ellopott, sirba vitt virágra? Mért nem ügyelt, hogy az a másik titkos jegyes ne vihesse el tőle, a mi neki ezennel már csak álma, gyötrő, kínzó vágya leszen örökre... Pedig ott virrasztott, ott gyötrődött mellette...

Hogy mit érez egy elhagyott rózsátó, ime naplóának egy kitépett levele; ugy hozta az ősz rideg szele, ime virágok, olvassátok és tanuljatok belőle, hogy attól a titkos jegyesstől meg lehessetek mentve...

„Ősz van... Hullnak, hullnak a virágok, melyek még kevéssel ezelőtt teljes pompájokban ragyogtatták változó színeiket a nap fényes sugarai-ban. Szirmaiktól megfosztva, leveleiktől megrabolva mereven néznek szembe az ősz komor fellegeivel; hidegen fogadnak minden rázkódtatást, melylyel az ősz kiméletlen zord szele meg-megzavarja a nagy némaságot.”

„Kiégett szív, elhamvadtt érzelmek, ősz szellő sivár rebbenése mindaz, a mi élet van még benned s nincs más remény, mint a komor hideg tél.”

„Hullnak, hullnak!... Elveszté a fa lombos koronáját, s most mereven néz szét a sik teren, nincs semmi zaj, olyan csöndes a táj, olyan mintha kihalt volna minden... egy-egy sárgult levél még fenn akadt, mely most véletlen lehull a földre... ez is csak zavarja a némaság honát.”

„Elmúlt a szép álom, édes szerelem, virágos, lombos, dus fa volt egykor reménységnek virágos szép tavaszán, szerelemnek forró vágygyal-teli nyarán. Kihalt élet és pusztaság honol az érzellemmel egykor dus vidéken, csak néha egy egy elsárgult levél látásán fel-felujulnak a kínos emlékek, csak is ezek zavarják az ősz néma csendet.”

„Pusztá itten minden, pusztá s olyan rideg. Nincsen már madárdal, mitől hangzott nemrég még a liget, nem sir most már a csalogány s a vad galamb fájdalom is talán enyhét talál, vigasztalásra lel majd... de az én lelkem soha...”

„Nincsen panasz, nincs hang az ajkakon, oh a szív talán megnyugvást talált s nem sajog tovább és nem panaszkodik többé. Nyugodj szegény szív, türd fájdalmadat.”

„Ah mint zúg, mint bűg a bus őszi szél, csak te hallgass, nyugodjál, pihenj szegény, boldogtalan, szegény szívem...”

„Hideg eső veri az ablakot, komor, borús a természet nagyon. A természet siratja önmagát, siratja a hervadó életet és a folyton közelebb jövő elhamvadást.”

„Sűrű köny hull fénytelen szemekből, siratva a hervadó életet, az ifju kor enyésző tavaszát, szerelemnek elpusztult édenét s mindent, mindent, mit veszthet a kebel.”

„Hull az eső, veri az ablakot, és a könyek hullnak, hullnak, hullnak!”... *

Ezek a napló kitépett lapjának végszavai. Igen, a megmaradt rózsátó könnyei hullnak, a mint a haldokló rózsalevél szirmai egymásután elszálló soha-jok alakjában a határtalan messzeségbe vesznek... hullnak az élet, a haldokló rózsza életének levélszirmai is... Nézd ott van egy, a rózsza szíve legközepebből most vált el... nevéd van ráírva, tedd vedd ezt örök emlékeül a haldokló rózsának. Lezállott az esti alkonyat is... Sűrű köd nehezedik a láthatár felé; az Órhegy és a Magura magasabb csucsa gyászlepelbe takaróznak... megcsendül a lélekharang... sir, zokog, mert egy az élet tavaszán levő leány most haldoklik... még egy fájó csendülés, még egy utolsó szivdobbanás, és a rózsza nincs többé... A Mária szava is most hangzik ah a légen át a kis város felett... viszi... ég felé a Rózsa lelkét.

Azok, a kik szerették, koporsóba tették. A miről egy héttel az előtt sejtelmesen doloit a szüret vigágának közepette, hogy

„Szüret után lesz az esküvőm” beteljesedett, be, de nagyon szomorúan néz ki a nász. A halál menyasszonya zöld myrtus koszorúval, hófehér menyasszonyi ruhában ott fekszik az érckoporsóban kiterítve, holtan... Fejénél zokog a másik rózsátó, hogy a társa nincs többé.

Soha szebb halottat én sem láttam, mint a kedves meghalt rózsát, soha szívetem nem nyíltalta ugy a fájdalom, mint mikor látnom kellett, hogy a drágán ápolt szép virágot a dér elhervasztotta. Mosolygott a halálban is; — a miről álmodni fog, a

mire az a megmaradt rózsátó vágyott, azt érezte, hogy a szíromajkak végső csókban égnék. Karsu ujjaiával a sápadt kézben a szerelem jelvényeit, a nyiló rózsák egy csokrát, szorította a halál menyasszonya, és ugy ment pihenni a feltámadásig a sir rideg ölétébe.

Ajka végső imát mondott az itt maradt kedvesek földöntuli és földi boldogságáért, aztán aláhanyatlott a fűtös fej és kialudt szelid szeme két csillámio sugára e földi életnek örökre... Ott a magas dombtetőn egy új sirhanttal több van; a halottak előestéjén az örök világosság jelvényei az égő gyertyák és mécsek egy új siron kigyulnak... alulról felhangzik a temetőre a vén harang szava:

„Zokog a harangszó bosszansíró jajjal,
Temetőben ismét több van egy új hanttal.
Ugy remeg a lelkem, hányszor csak temetnek,
Ki veszi át tőle a nehéz keresztet?”

Ah, oly keserű rágondolni a rózsza hervadására, jöjj te hideg tél, hozd el fehér fátyolodat, takard le a halál fehér menyasszonyát, hadd pihenjen, hadd álmódjon addig... míg nem lelke az örök világosság honában újra ébred egy szebb való életre, a melyben nincsen elmulás, nincsen soha hervadás.

Nemo.

Elmélkedés Madáchnak „Az Ember Tragédiája”-ról.

Írta egy nő.

(Folyt és vége.)

Ádám bámulva hallgatja, hogy ő az egyenlítő felett áll, s e táj a pálmafák és illatok hazája volt egykoron Lucifer bemutatta neki az eszkimót, mint nagy szellemének örökösét. Ádám társalogva vele, tudatára jön annak, hogy e torzalak őt Istennek tartja, s butaságában azt is elhiszi, hogy amint ő a főkéval, ő vele meg a nagy szellem táplálkozik. Szerinte az erő Isten, akaratának enged az anyag. Midőn aztán az eszkimó nevében is Éva vonásait ismeri fel, borzadály szállja meg őt s kéri Lucifert, hogy csak a jelenbe vezesse őt vissza, ne tárja fel előtte tovább a jövőt.

Itt véget ér az álom, vele a zarándok földi lét képleges harcai is megszűnnek. Az ur a bűnbe esett emberiséget kegyelmébe vissza fogadja.

A leírt módon alkotá meg Madách az ember tragédiáját. Lucifer képviseli a kutató s bölcseledő észt. Ádám nagyratörő lelkével a helyzet magaslatára emeli a férfi erényeit. A fény mellett ott van az árnyék is. Az életet folyton lázban tartó elégedetlenség az, mely nem a helyzethez méri vágyait, hanem a vágyakhoz akar helyzetet teremteni. Az emberi gyarlóságnak ezen kinyomata, gyönyörűen kiérzik az Ádám, illetve a férfi jellemének színezéséből.

Éva — képviselője lévén a nőnemnek — nem más, mint a létnek olyan eszköze, mely által virágzik a férfierénye, vagy vezet bűne a sötét örvénybe. Hajlékony, gyöngye virágszál a nő, himporát majd széthordja a korszellem, majd tömjénként oltárra helyezi; ahhoz képest, minő eszmékért lelkesül a férfi, vagy milyen irányban nő az áradat. Az erkölcselenségben mélyen sülyedt római hölgyét lovával egyértékűnek tartja. Egy nyomorult gladiator győzelme vagy bukása dönti el: Juliája mellette maradjon-e, vagy lovat kapjon érte cserébe.

A lovagkorban az atya a korszellemnek áldozza fel gyermekét, a zárda szt. magányába küldvén őt. Megfosztja leányát akaraterejétől, a természetet álarc alá helyezi általa, megtiltván neki az érzést, a szíverést.

Vagy van-e patak, mely medrébe jutva, eredetibe visszazárná vizét? Nem futja-e be pályáját, magával vivén mi utjába akad. Vagy talán van csirát rejtő mag, melynek a tavaszi meleg nap szét nem pattantja hüvelvét, s életre nem kelti ébrényét?

A természeti testek közül nincs egy sem, mely rendeltetésének betöltésénél akadályokat tűrne s akkor legyen az értelemmel bíró nő a korszellem áldozata.

A tiltás az akadály még a különben szunnyadó érzelmet is lángra lobbantja, főleg a nőnél, kit Isten, mondhatjuk, csak szeretetre teremtett. — Maga az ur mondja Ádámnak:

Ha tettuds életed

Zajában elnémul az égi s-ó,
E gyöngye nő tisztább lelkülete
Az érdekek mocsoktól távolabb
Meghallja azt, és szíverén keresztül
Költészetté fog és dallá szűrődni,
E két eszközzel álland oldaladnál
Balsors és szerencse közt egyaránt
Vigasztaló mosolygó geniusz.

És hogy nem mindig vigasztaló őrangyalként áll a nő a családban, annak nagyon ritkán a saját egyénisége az oka, hanem legtöbb esetben a kör, melyben él, s a korszellem, mely a kört is élteti.

A gyöngéd lelkületű női szív, önmagától nem veszítheti el finomabb érzelmeit, s nem fakadhatnak lelkében a bűn forrásai addig, míg a külbehatások azt párákból össze nem gyűjtik, mely gyülemlet végre is, mint föld mélyében az összenyomott elem, a szenvedély alakját ölti fel, s nő mint az áradat.

A római nő szemrehányása is bizonyítja ezt:

Ah Sergiolus! Vajh mi sok nemes
Érzést keltettél volna e kebelben,
Hol csak mulékony kéj után kutattál.

Mélyebben vizsgálva a nő rendeltetését, Éva

Szerkesztői üzenetek.

A. A. urnak. Nvárad. A szives megemlékezést viszonz-
zuk; az ígéretet örömmel fogadjuk, sőt kérjük.
B. M. urnak. Sz.-Cseh. Mikor lesz szerencsénk?
B. P. és Sz. K. urnaknak. A cikkeket köszönjük; jövő
számunkban kerül rájuk a sor. Közlebről levelet írunk.
Nemo. Reméljük nem kifogásolja, hogy a „Naplótörédé-
ket” így használtuk fel.
F. I. Dr. S. M. W. Gy. urak miért hallgatnak oly mé-
lyen, mikor sokan vannak, kik azokat a régi kedves hangokat
szívesen hallgatnák?!

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Nagy László.

Társ-szerkesztők:

Csák Alajos és Szentimrei István.

H I R D E T É S E K.

3830—1890. telekkvi sz.

Árverési hirdetmény.

Ardai Balog Sámuelné bajai lakos végrehajtható-
nak Elekes Pál m.-goroszlói lakos végrehajtást szenvedő
elleni végrehajtási ügyében, a bírói árverés 30 ft
tőke, ennek 1886. évi január hó 1-től járó 6% kama-
tai, 4 ft 46 kr. perbeli, 3 ft igazolási, 6 ft 20 kr.
végrehajtási, 9 ft árveréskérési és a további költségek
erejéig ezennel elrendeltetvén, határidejéül **1890. évi
november hó 21-én** délelőtt 10 órai megkezdéssel a
zilahi kir. törvényszék területén fekvő M.-Goroszló
községhezához kitűztetik, az árverési feltételek pedig a
következőkben állapíthatnak meg:

I. Elárvereltnek szükség esetére a kiküldési
áron alól is végrehajtást szenvedő Elekes Pál és vég-
rehajtáson kívül álló Elekes Pálné m.-goroszlói lako-
soknak a m.-goroszlói 221. szíjkyben foglalt következő
ingatlanai, u. m.

1. A 134. hrsz. házas beltelek egészen 225 ft.

2. A 261. hrsz. szántó egészen 106 ft kiküldési
árban.

Végrehajtáson kívül álló Domokos Erzsébet il-
letménye is az 1889. évi LX. tc. 156. §-a alapján bo-
csátatik árverés alá.

A m.-goroszlói 124. szíjkyben foglalt ingatlanok-
ból a végrehajtást szenvedő illetményére az árverés
nem rendelhető el, mert ezen ingatlanok az 1882—887.
tkvi szám alól kibocsátott árverési hirdetmény alapján
már elárvereztettek s így miután árverési vevők az ár-
verési feltételeknek sem tettek még eleget, végrehajtást
szenvedő ezen ingatlanok tehát nem tekinthetők.

Megjegyeztetik egyuttal, hogy a jelzett végrehaj-
tási iratok a kir. táblán vannak.

II. Árverelni szándékozók (kivételek nélkül) tartoz-
nak a kiküldési ár tizszázötödét készpénzben vagy óva-
dékképes értékpapirban a bírósági kiküldött kezéhez
bánapénzült előre letenni; avagy az annak előzetes le-
tétbe helyezéséről nyert elismervényt átadni.

III. A vételár a legtöbbet ígérő által a leütéstől
egy, hónap alatt, fele részben, másik fele részben
pedig újabb egy hónap alatt mindenkor 6% kamattal,
a sz.-somlyói kir. adó mint letétvitalnál befizetendő
a letétkezelési szabályok szerint.

A többi árverési feltételek ezen bíróság telekhi-
vatalában, a M.-Goroszló községi előjárásúgnál a hi-
vatalos órák alatt megtekinthetők.

Kir. járásbíró, mint tkvi hatóság. Sz.-Somlyón,
1890. aug. 20-án.

MILE MIHÁLY,
kir. járásbíró.

1—1

helyzete világosan bizonyítja: hogy a nő függésre
van teremtve. Akarata szabad, de száz meg száz
vékony szállal van a helyzethez láncolva. Az esz-
mét, mely e szálakat fogva tartja, a férfi kezében
peregteti a korszellem. Ha elbukik a nő, csak egy
gyöngye fonal szakad meg, mi a nagy tömegben alig
ismerhető fel. Csak a nő mondhatja el Évával:

Neked silány szám, nekem egy világ,
Oh jaj! Ki fog majd engemet szeretni!

A tévedt nőnek nincs mentsége. Csábitja az
első, ki megvétéssel fogadja, utána a világ s mi
legkínosabb, midőn saját lelkiismerete lázad fel el-
lene. Mint Kepler neje mondja:

Im itt vagyok bűnömmel és könyeimmal.

A tévedt nőnek ezen őszinte vallomása, szív-
beli bánata mutatja, hogy ő természeténél fogva jó.
Lelke hasonlít e szobormű anyagához, melynek mes-
tere a korszellem. Ez varázsolhat reája angyaltiszta
szeretetet, vagy csábos ördögi szenvedélyt.

Mily természetellenes eljárás már pld. Faraó-
nál, hogy a rabszolganő parancsból ölelje, illetve
szeresse őt, vagy a phalanster rendszer, hol az ál-
lam ad férjet a nőnek.

Mondhatnók: hogy ez csak költemény, lénye-
gében nem is lehet más, de tárgya az életből van
merítve.

A jelenkor társadalma dusgazdag a phalanster
rendszerhez rokon alapon nyugvó házasságkötések-
ben. Maholnap talán még a pap sem fogja többé
kérdezni: „Szeretted-e a hajadont vagy férfit?” ha-
nem „lesz-e miből élnetek?” Lassan, de biztosan
őő mérge az ilyen házasság a nő erkölcsi érzüle-
tének, parlagon hagyván a női szív nemesebbb ér-
zelmeit. Meg kell semmisülni ott a női szenteség-
nek és el keul veszni az erény szűzies bájának, hol
az anyagi érdek hozza egyensúlyba a két nemet
egymással.

A családi életnek eszményi szépsége a szere-
tet. A szív világának ez a rugója, hatást reá csak
az érzelem gyakorolhat. Az ész és akarat kormá-
nyozhatja ugyan az érzelmet, de éppen oly kevésbé
teremtheti azt meg, mint a hogy le nem igazhatja
sohasem.

Hogy hatalmas folyamat fakasztott Isten a
a szeretettel az emberiség szívébe, bizonyítja Ádám
és Éva folyton felujuló szerelme. Különböző alakban,
helyen es körülmények között találkoznak ők, s
mégis mindig szeretik egymást. A szívnek nincs
szüksége bírálatra, okoskodásra, egy pillanat műve
és az átpattanó szikra életre ébred. Láttuk ezt a
rabszolganőnél épen úgy, mint a munkásnál, vagy
a zárdaszűz Isauránál.

A nő önfeláldozó szeretetének megindító hang-
ja szól a rabszolganő ajakáról, midőn mondja:

Jól tudom, hogy szolgálód vagyok,
Hogy éltem célja téged mulattatni,
Felejték mindent, kivülem mi van:
Nyomort, nagyságot, ábrándot, halottat,
Hogy mosolyom üdv, ajkam láng legyen.

Végtelen gyönyört és sok életigazságot rejt
magában e költemény, de azt részletesen boncolni
egy hirlapi csarnok szűk keretében nem lehet. Mielőtt
azonban leírásomat befejezném, kétfelé osztom a je-
ligét: a férfinak a küzdést, a nőnek a bizalmat tartva
fenn.

A boldogságot olyan elvont fogalomnak tar-
tom benne, melynek tartamát a küzdelem megse-
misíti, a bizalom megteremti. Következtesen a férfi
részére nincs boldogság. Szerelme szenvedély, a nő-
ért csak lelkesül, de önfeláldozással szeretni nem
tudja, a családi életben nem a boldogságot, csak az
üdülést keresi, s mihelyt egy magasb röptü eszme
lelkesíti szellemét, elhagyja azt, kit szeretni vélt s
utat tör eszménye felé. Dizonyítja Faraó és Miltia-
des példája.

Boldog csak a gyarló szűk látkörű nő lehet, ő
is csak vak hitében: hogy a férfi vágyát ő tölti be.
Éva:

Mi vágyad, ha keblemen pihensz!

Pedig ő csak harmatcsepp a tengerből, üdit és
ujabb küzdésre erőt ad.

A férfi küzdelme, ha életcélja eszmény felé tö-
rekszik, örökös csalódáson török meg. A csalódás
uj eszmét szül, s változatossága által ingert kelt;
de mert végcéljában minden eszme emberi alkot-
mány, tökéletes egy sem lehet, így ingerét a jelen-
nel elveszti. A munkára teremtett elme azonban
pihenni nem tud, hanem folyton új eszme után lel-
kesül. Erről tanuskodik e mű jellegének gyors vál-
tozata, mely a hatalomból szabadságot, a kéj- és
gyönyörből vallásos rajongást, a nyugalomból rém-
uralmat teremtett.

A nő talizmánya a bizalom, melynek lényege
a szeretet.

A bizalom és szeretet a női szív tiszta egének
két testvér bolygó csillaga. Pályafutásukban a férfi
lelkétől nyerik fényüket s a fény képezi egész vi-
lágukat. Létük rendeltetése az érzelen alapszik,
ebben csalódva nem lelkesülhetnek új törekvések
felé; mert az érzelmet uralni nem lehet, hanem fáj-
dalmas érzeményeikben keseregve, a vallásos meg-
nyugvásban találhatják fel a vigaszt. Mint Isaura.

Igen: küzdés a férfiban, bizalom a nőben
egyensúlyozza egymást, s ha karöltve jár, eloszlatja
a zarándok földi lét borongó homályát s életi azt
a halvány reménysugárt, mely mindig egy szebb és
jobb jövő ígérésével kecsegtetve bennünket, új erőt
ad a tovább küzdésre.

Van szerencsém tisztelettel tudatni, hogy már 10 év óta fennálló üzletemhez: a neutitseni, weiskircheni, bécsi és honi kész

fa- és vasbutor raktárt rendeztem be,

illetve erre belföldi és külföldi elsőrendű butorgyárosoktól képviselőseget Szilágymegye és vidékére vettem át, midőn erről van sze-
renesém tudatni, szívesen meghívom a T.vevő közönséget, szükség esetén rendelményeit nálam megtenni. Butorszővetek garniturokhoz
legnagyobb választéku minta colectióim vannak rendelkezésre; elvállalok szilárd munkával ellátott butorokra berendezéseket, háló, ebédlő
és szalon szobákhoz, kávéházak, nyaralók, fürdők, stbre.

Az árukat direkt első forrásból, a gyárból küldetem meg kívánság szerint, vagy helybeli raktáramból vehetők át; a fize-
tések meg egyezések mellett hitelidőre, vagy részlet lefizetés mellett is történhetnek. Készpénzfizetésnél pénztári engedményt nyújtok, mely
vétel összegétől függ: vidéki vagy távolabbi városokra a minta colectióit szívesen beküldöm, valamint költségkiszámítással is szolgálók;
kívánság esetén megbízottamat a minta-collectió bemutatása végett s költségszámítás megtételére szívesen küldöm; megjegyzem, hogy
butor behúzó kelméket legdivatosabb Jute, rips, gobelin, selyem, arany szövés, bársony, plüsch és zsenilienbe méter számra is szolgálók
és ebből egy nagy minta colectióval rendelkezem.

A butorok kiállítása úgy minő-éghen, mint művészi kivitelben kifogástalan s azok jóságáért a gyárosaim régi jó hirneve,
nagy kiviteli képessége garantíroz s nemcsak versenyképes olcsóbb árak, mint sok nagyvárosi, de a munka művészi kiállítása és tartós-
sága felülmúlja ezeket. Megjegyzem továbbá, hogy ugy olcsóság tekintetében, mint művészi és masszív kiállításra nézve felülmúl sok
nagyvárosi butorgyáro-ok készítményeit, és azon nagy előnye van a tisztelt megrendelőknék, hogy minden egyes darab butorokról sze-
mélyes meggyőződést szerezhethet anélkül, hogy erre előleget is adna. Gyárosaim nem hirdetik magukat, de szükségök sines reá, mert gyá-
rosaim csakis kereskedők által képviseltetik magukat. — Nádbutorokról és székekről, valamint zongora, cimbalom, vas pénzszekrények
és varrógépekről külön gyári árak.

Vaspénztárak 50 ftrtól feljebb, varrógépek 24 ftrtól feljebb, zongorák 280 ftrtól feljebb, — nádszékek 2—10 ftrtig, —
garnitúrák 60—700 ftrtig, — pulitíros siffon darabja 20—150 ftrtig, — pulitíros ágyak darabja 10—75 ftrtig, — pulitíros kredenc da-
rabja 20—175 ftrtig, — pulitíros mosdó asztal darabja 15—75 ftrtig, — consol tükör márvánnyal, darabja 20—240 ftrtig, — író
asztal darabja 10—120 ftrtig és még magasabb árak mellett is, ében fából, gyöngyház, elefántesont vagy más értékesebb berakások-
kal és művészi faragványokkal. — Szíves megrendelésüket kérve, — ajánlom magamat,

F Á B R Y J Ó Z S E F,

városház- és színházzal szemben Szilágy-Somlyón.

Egy félszázad óta hirneves és elismert teljesen ártalmatlan szépitő gyógyszer, mely fiatal, üde színt kölcsönöz, az arcbórt minden kiütésektől
óvja. — Egyedül valódi dr. Schihuvsky-féle *arckenőcs, mosdóvíz, szappan*, gyors és kitűnő hatásának bizonyult be szeplő, májfolt és minden bő-
rüki-ések ellen. Postai czétküldés naponta az ország minden részébe szállítatik. — Egy nagy tégely valódi 75 kr, egy kis tégely 40 kr, egy darab
szappan 60 kr. — Raktár FÁBRY JÓZSEF divatáru és illatszerek üzletében Szilágy-Somlyón, városház és színházzal szemben. 12—12